

Boganmeldelse

Anmeldelse af Højt til Himlen

Anmeldelse af Højt til Himlen

Visioner fra Vandkanten og andre kulturkaravaner gennem årene

Teatervisioner med Teater Kimbri og Danseteatret Nordenfra
Redaktion: Jeppe Groot og Elisabeth Groot

Af Erik Exe Christoffersen

Højt til Himlen er en billedsmuk og poetisk bog om teater som kulturelle byttehandler, parader med musik og omrejsende hestekaravane.

Det er et forsøg på at videregive en særlig form for teater og handler om det konkrete projekt *Visioner fra vandkanten, 2021*. Det var en teaterrejse på to måneder (maj til juli) fra Møn til Blokhus med stop i en række byer undervejs. En rejse på 750 kilometer med hestevogn med 38 forestillinger undervejs, 28 byttehandler og parader samt koncerter og workshops. Nogle af deltagerne var med hele vejen og andre stødte til undervejs og var med i kortere strækninger.

Bogen er en blanding af interviews, dagsbogsnoter og beretninger fra både medvirkende og tilskuere om oplevelser, arbejdsmetoder og aktiviteter. Og som nævnt er bogen fyldt med billeder af mennesker, heste, optog og teaterforestillinger.

Det er en beretning om teaterkultur, som har rod i 70'erne og 80'ernes teaterudvikling. Denne brød med teatrets særlige arkitektur og gjorde teater til en form for bevægelse eller rejse i landskabet. Det er en kulturform, som griber endnu længere tilbage til den italienske *commedia dell'arte* fra 1500-tallet og rejsende teatertrupper, som vi kender det fra Shakespeares *Hamlet* fra 1601. Man kan også tale om en vigtig inspiration fra middelalderens karnevalisme og nomadiske kulturformer, hvor musik, optræden og hestetransport er en livsform.

Teaterkaravanen er en kulturform, som givet i dag er truet fra forskellige sider, men som til gengæld er en vigtig genopfindelse af en klimavenlig og langsom rejsekultur.

Byttehandler og parader i karavanebogens teatervisioner er især inspireret af Odin Teatret fra Holstebro, som også deltog undervejs. Det er en international form, som handler om, at teatret indgår i et lokalt miljø, hvor man organiserer en udveksling mellem teatret og lokale talenter. Det kan være kunstneriske og kulturelle aktiviteter, som kan bestå af musik, dans, fortællinger, akrobatiske numre og andre former for optræden. Det er teater som et møde og et gensidigt tilskuerforhold uden økonomisk betaling. Vi ser på jer, og I ser på os. Vi giver noget, I giver noget. Som regel indgår der også fællesspisning, fællessang og dans.

Det er en enkelt teaterform, som dog kræver mange andre talenter end bare det at spille teater. Dyrene skal passes, logistikken og organiseringen skal forberedes, man skal overbevise folk og vigtigheden i deltagelsen, overnatning og meget andet skal være på plads. Det kræver en skarp kommunikation samtidig med, at der skal være plads til det uventede, uheldet, uforudsete begivenheder, sjove og triste hændelser. Det er i det hele taget en vanskelig livsform, fordi mange vante normer og rammer er opløst til fordel for et andet og ofte uvant nomadisk liv.

Til gengæld er der berusende og ekstatiske begivenheder i vente, når alt spiller med.

Beskrivelsen af turens sidste arrangement i midten af juli 2021 ved Vesterhavet er fantastisk: Solen går ned og efterlader en rødblå himmel, vinden lægger sig, tusmørket sænker sig, der er mange tilskuer på stranden og i klitterne, som stopper op og betragter de optrædende, som slutter

af med glødende ild dans, hvorefter aktørerne forsvinder ud i havets sommersølvfarvede brænding. Efterfølgende smider både deltagere og tilskuere tøjet i halvmørket og springer euforisk ud i det varme vand. Det fortsætter med dans og musik på stranden til langt ud på natten.

Eugenio Barba, Odin Teatret, opfandt i slutningen af 1970'erne begrebet *Det Tredje Teater*. Det er et teater, der ikke som det traditionelle teater er forankret i en scene/sal konstruktion med en klar adskillelse. Det er heller ikke avantgarde-teater med bestemte eksplicit politiske hensigter. *Det Tredje Teater* er et teater, som skærper en individuel og kulturel identitet. Det er teater som socialt og kunstnerisk fællesskab. Som det også fremgår af denne bog, har få af aktørerne en klassisk teateruddannelse. Miljøet er udviklet fra alternative ”skoler” som Teaterakademiet i Aarhus og eksempelvis Dramaturgiuddannelsen.

Bogen er dedikeret til Gitte Kielberg fra Teater Kimbri, som døde efter en tragisk ulykke med hestevogn i Aarhus i november 2021. Kielberg var en af hovedkræfterne og idekvinden i karavaneprojektet og en kraftig medvirkende årsag til, at det lykkedes. Hun får med bogen et værdigt og smukt eftermæle med flere tekster og billeder, og *Højt til Himlen* kan være inspiration til at udvikle nye projekter og dermed sikre at karavanekonceptet overlever, nærmest på trods.

Erik Exe Christoffersen, lektor ved Institut for Kommunikation og Kultur – Dramaturgi.
Aarhus Universitet.

